

2018

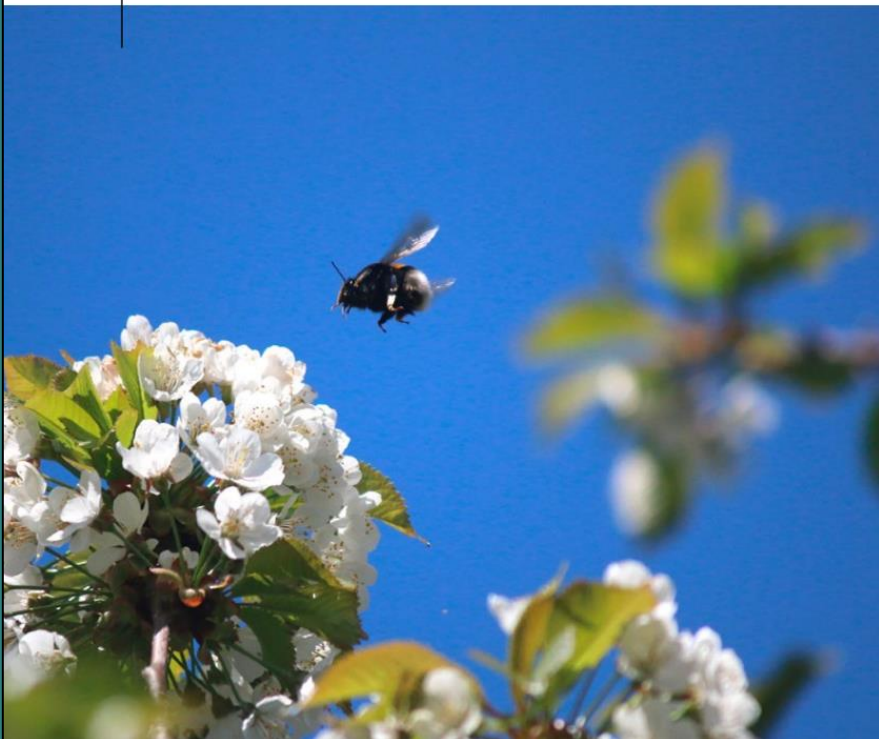

Departementa

Strategi

Nasjonal pollinatorstrategi

Ein strategi for levedyktige bestandar av villbier og andre pollinerande insekt

2021

Departementene

Tiltaksplan

Tiltaksplan for ville pollinerende insekter

2021-2028

«Sammen representerer tiltaksplanen og sektorenes oppfølging av strategien siden 2018 en forsterket innsats for å ivareta ville pollinerende insekter.»

Planperiode 2021- 2028 I rute ?

**Auka
Kunnskap**

6 tiltak

**Gode
leveområde**

14 tiltak

Formidling

4 tiltak

3 innsatsområde

Departementene

Tiltaksplan

Tiltaksplan for ville pollinerende insekter

2021-2028

Forventningar til kommunane på:

Tiltak 1.4

Foregangskommuner for ivaretagelse av ville pollinerende insekter

Tiltak 2.1

Styrke hensynet til ville pollinerende insekter i kommunal forvaltning

Tiltak 2.2

Redusere spredning og omfanget av fremmede skadelige arter på offentlig areal

Tiltak 1.4 Foregangskommuner for ivaretagelse av ville pollinerende insekter

Tiltaksbeskrivelse:

Arbeide for at noen kommuner fra ulike regioner frivillig kan påta seg rollen som foregangskommuner for andre kommuner. Foregangskommunene utarbeider en strategi for å ta vare på pollinerende insekter som en del av kommunedelplan/temaplan for naturmangfold, til bruk i kommunale forvaltning og planlegging etter plan- og bygningsloven. Siktemålet er at hensynet til pollinatorer sikres gjennom et systematisk arbeid i kommunene og blant annet inngår i den daglige driften gjennom valg av driftsmetoder. Kommunene kan samarbeide med frivillige organisasjoner, jf. også nasjonal strategi for urbant landbruk, og det skal legges vekt på formidling til innbyggerne i kommunen.

Tiltaket skal bidra til at kommunen som planmyndighet kan gi retningslinjer for å fremme pollinatorvennlig vegetasjon og god sammenheng mellom arealene. Kommunene bidrar med kompetanse og erfaringer fra sitt arbeid til tiltaket 2.1 (styrke hensynet til pollinatorer i kommunal forvaltning).

Ambisjon for tiltaket:

Formidle eksempler og kommunal forvaltningspraksis som øker arealet med gode leveområder for pollinerende insekter.

Framdriftsplan:

2021: Oppstartsår. Velge ut kommuner.

Vår 2022: Lage plan for arbeidet.

Sluttår er usikkert.

Hovedansvar:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Miljødirektoratet.

Delansvar:

Fylkeskommunene (og eventuelt Statsforvalteren).

Samarbeidspartnere:

Kommunesektorens organisasjon, Statsforvalteren, Landbruksdirektoratet.

Tiltaket bidrar til:

Tiltaket skal bidra til å sikre gode naturkvaliteter i kommunene. Dette kan bidra til konkret oppfølging av både de nasjonale forventningene til kommuner og fylkeskommuner, og ses i sammenheng med utarbeidelse av temaplan for naturmangfold i kommuner.

Målgruppe:

Kommuner.

Tiltak 2.1. Styrke hensynet til ville pollinerende insekter i kommunal forvaltning

Tiltaksbeskrivelse:

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2019) forventer regjeringen at fylkeskommunene og kommunene legger til rette for gode leveområder for ville, pollinerende insekter gjennom planleggingen og drift av arealer. Dette tiltaket skal bidra til å styrke hensynet til pollinatorer i kommunal forvaltning i tråd med nasjonale forventninger:

- Det skal utvikles veilednings- og kartverktøy som skal være en hjelp for kommuner og fylkeskommuner for å ta hensyn til pollinerende insekter i blant annet arealplanlegging og saksbehandling.
- Det skal arbeides videre med planlegging og utforming av grønn infrastruktur ved å utvikle og tilby datagrunnlag, analyseverktøy og karttjenester, og å utvikle veiledningsmateriale (Miljødirektoratet). Dette vil gi brukerne informasjon om økologiske sammenhenger i landskapet, og hjelpe brukerne med å ivareta grønn infrastruktur, eller avveie behovet for å ivareta grønn infrastruktur opp mot andre arealinteresser.
- Hensynet til pollinatorer bør der det er relevant inngå som tema i kommunalsektorens samarbeid med øvrig forvaltning, forskningsmiljø og næringsliv.

Ambisjon for tiltaket:

Øke arealet med gode leveområder for ville pollinerende insekter gjennom helhetlig planlegging av arealbruk, utvikling av grønn infrastruktur og skjøtsel basert på beste tilgjengelige kunnskap om pollinerende insekter.

Framdriftsplan:

2021: Oppstartsår.

2023/2024: Sluttår.

Hovedansvar:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Miljødirektoratet.

Delansvar:

Fylkeskommunene (og eventuelt Statsforvalteren).

Samarbeidspartnere:

Relevante deltagere i referansegruppe i prosjektet, blant annet Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruksdirektoratet og Statens vegvesen.

Tiltaket bidrar til:

Tiltaket bidrar til å øke arealet med gode leveområder for pollinerende insekter.

Målgruppe:

Kommunal forvaltning.

Tiltak 2.2. Redusere spredning og omfanget av fremmede skadelige arter på offentlig areal

Tiltaksbeskrivelse:

Tiltak for å redusere spredning og omfang av fremmede skadelige arter på offentlig areal skal gjennomføres på forsvarssektorens arealer, Statens vegvesens arealer og i utvalgte områder på flyplasser (Avinor), i tråd med tiltaksplan for fremmede skadelige arter (2020).

Avinor: Begrense spredning og bekjempe forekomster av utvalgte fremmede arter i utvalgte områder på flyplasser.

Forsvarsbygg og Statens vegvesen: Begrense spredning og bekjempe et utvalg fremmede skadelige arter på arealer.

Samferdsels- og forsvarssektorene utfører i dag bekjempelse av utvalgte fremmede arter i utvalgte områder. Arter og områder er prioritert etter risiko for skade på naturmangfold. Det skal implementeres hensyn til pollinatorer som en del av prioriteringsgrunnlaget i tiltaksplanen for bekjempelse av fremmede skadelige arter. Med utgangspunkt i et utvalg fremmede arter og en risikovurdering av trusselen mot naturmangfoldet (inkludert pollinerende insekter) i nærheten, bruker Statens vegvesen i dag ulike metoder som tilpasset kantslått og direkte bekjempelse for å begrense spredning av fremmede skadelige arter som lupiner, kanadagullris og andre invasive planter.

Utvalget av fremmede skadelige arter og bekjempelsesomfang kan utvides dersom det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å fjerne disse, eksempelvis der de kan gjøre skade på eiendom eller avling eller der den fremmede arten medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet.

I det pågående arbeidet under tiltaksplanen mot fremmede skadelige organismer som ble lagt fram i 2020, skal hensynet til ville pollinerende insekter trekkes inn i vurderingen av hvilke tiltak som skal prioriteres høyt og valg av bekjempelsesmetodikk, eksempelvis tidspunkt for bekjempelse og eventuelt bruk av kjemisk bekjempelse.

Framdriftsplan:

2021: Oppstartsår. Prioriteringen av fremmede skadelige arter for bekjempelse ferdigstilles (planlagt ferdigstilt i tiltaksplanen for bekjempelse av fremmede skadelige arter).

Tiltaket er løpende.

Hovedansvar:

Miljødirektoratet, Statsforvaltere, Avinor, Forsvarsbygg og Statens vegvesen.

Samarbeidspartnere:

Kommunen og fylkeskommunen blir viktige aktører og samarbeidspartnere for å redusere spredning og

omfanget av fremmede skadelige arter på kommunale og andre offentlige arealer.

Andre som driver bekjempelse av fremmede skadelige arter på offentlig areal, for eksempel entreprenører, privatpersoner og frivillige organisasjoner.

Sektorene bør også samarbeide om og se tiltak mot fremmede arter i sammenheng med liknende tiltak på tiliggende arealer utenfor sektorens egne ansvarsområde der det eksempelvis er stor fare for spredning tilbake etter bekjempelsestiltak er gjennomført.

Tiltak
1.1

Kartlegging av viktige leveområde

Ny kunnskap inn i instruks
for naturtypekartlegging

<https://hdl.handle.net/11250/3107514>

www.nina.no

2383

NINA Rapport

Kartlegging av naturtyper som bidrar med blomsterressurser og larvesubstrater til pollinerende insekter i Norge

Markus Arne Kjær Sydenham, Heidi Myklebost, Mari Jokerud, Frode Thomassen Singsaas, Joachim Paul Tøpper, Oddvar Hanssen

Norsk institutt for naturforskning

«Den ville pollinatortellingen»

Den Ville pollinatortellingen

Et folkeforsknings-prosjekt
av
La Humla Suse

Om prosjektet Lær Registrer funn Arrangementer Ressurser Se funnene Kontakt

BLI EN FOLKEFORSKER

For å ta vare på de pollinerende insektene og artsmangfoldet så trengs mer kunnskap om hvilke